

RADÓCZ, GY.:

Cypraea surinamensis PERRY Kubából - *Cypraea surinamensis* PERRY from Cuba

ABSTRACT: A new record of *Cypraea surinamensis* PERRY is the vicinity of Mariel, west of Habana, Cuba. A shell of this species was collected at a depth of 30 m in good condition. This species is new to the fauna of Cuba.

Cypraea surinamensis PERRY, 1811
Cypraea bicallosa GRAY, 1831
Cypraea aubriana JOUSSEAUME, 1869
Cypraea ingloria CROSSE 1878
Cypraea callosa WEINKAUFF 1881
Cypraea barbadensis SCHILDER, 1932 /fosszilis/

A nevezett osiga egyetlen jó megtartású üres házát a szerző 1980-ban gyűjtötte egy sekélytengeri aljzatmintából, amely Havannától NY-ra /Mariel közeléből/ kb. 30 m mélységből egy kotróhajó útján került felszínre. A *Cypraea surinamensis* a karibi tengeri Mollusca provincia egyik ritkaságának számít és ezideig a Karib tenger legnagyobb szigetének - Kubának - parti vizeiből még nem volt ismeretes.

A ház méretei: hosszúság: 31,5 mm
 átmérő /szélesség/: 19,5 mm; /magasság/: 16,0 mm

Az előkerült csigaház felszíne: sima, fényes, fehéressárga és krémszínű; a foltok szabálytalanok, kicsik és narancsszínűek. A fogak száma 25 /columeláris/, illetve 20 /labialis/.

A faj elterjedése C. G. AGUAYO - M. L. JAUME 1948 évi katalógusa szerint: Surinam /loc. tip./, St. Thomas, Curazo, Kis Antillák és Mexikó /?/. A katalógusban nem szerelevezett Kis Antillai előfordulások: Guadalupe, Marie Galante, Martinique és San Vicente. Az utóbbi 20 évben /150 évvel az első leírás után/ jelentősen megszaporodott az előfordulások száma, de Mexikó /Veracruz/ továbbra is kérdéses maradt /USTICKE, G. 1962, EMERSON, W. K. - OLD, W. E. 1965, RIOS, E. C. 1970, ABBOTT, R. T. 1974/. USTICKE /1962/ Arubából 7 m tengerszélességből, EMERSON - OLD /1965/ pedig Puerto Rico, Florida és Serravilla Bank környékéről ismeret új előfordulásokat, kiemelve, hogy Florida /Matecumbe Key/ mellett 150 láb mélységből, sziklás aljzatról, élő példány is előkerült. Ezt követően RIOS /1970/ a Brazil partok közeléből is említ *Cypraea surinamensis* előfordulási helyeket: Maranhao mentén 40 81 - Fortaleza mellett pedig 15 81 tengerszélességből kerültek elő a faj példányai.

ABBOTT /1974/ az előfordulási adatok összefoglalásaként Florida DK-i részétől Braziliáig jelzi a faj elterjedését, valamint rögzíti, hogy

ez a faj "mélyvízi" és ritka; kiemeli továbbá e csigaházaknak a halak gyomrában történő előfordulását.

SCHILDER, F. A. /1932/, SCHILDER, F. A. - SCHILDER, M. /1938/, valamint INGRAM, W. M. /1947/ a faj fosszilis előfordulásairól számol be Haiti és a Kis Antillák plio-pleisztocén üledékeiből /COOMANS, H. E. 1963, EMERSON, W. K. - OLD, W. E. 1965/.

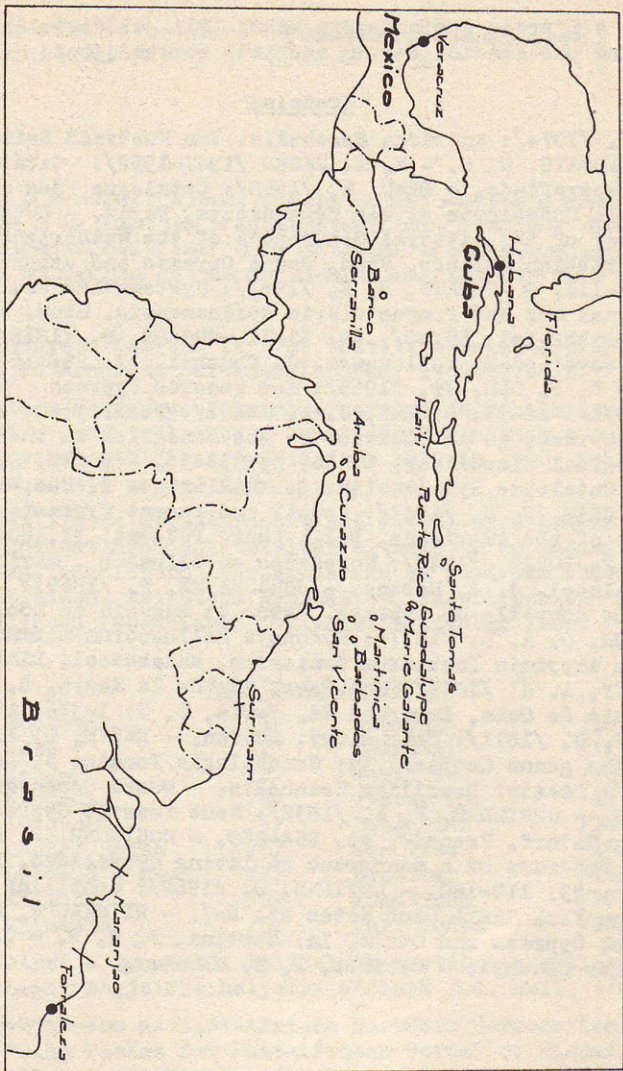
Havannától NY-ra a sekélytengerből kotróval kiemelt homokból, mint sajátos tanatocönózisból, a Cypraea surinamensis mellett több mint 50 egyéb Mollusca faj is előkerült. E finom és középszemű - zömében mészvázú szervezetekből és azok törmelékeiből álló - laza homok az aljzat egyenetlen felszínű ugyancsak karbonátos anyagú sziklás területeiről és a korallzátonyok anyagából kis mennyiségben nagyobb törmelékanyagot is magába foglal. E mészdetrituszos sekélytengeri homok vázmaradványait és a különféle durvább törmelékanyagok felszínét több helyen igen kis mértékben a Cypraea surinamensis üres házáat is/ apró élőlények kérégték be. Cypraea-k esetében az ilyen bekéregzés azt bizonyítja, hogy a csiga lágy részeinek elpusztulása után a csigaház bizonyos ideig még az aljzaton maradt, ill. ugyanott laza üledékekkel betemetődhetett.

A kubai sekélytengerből ismert egyéb Cypraea fajok közül néhány ugyancsak előfordul a fenti tanatocönózisban, bár ezideig ezek esetében is csupán üres házak kerültek elő 20 - 60 m mélységből. A Cypraea zebra f. vallei JAUME-BORRO 1946 alakot Havannától K-re Bacuranao mellett 120 láb mélységből irták le. Havanna környékén a hasonló mélységből származó nagymennyiségű homokmintákban több esetben találtunk Cypraea cine-rea GMELIN 1790 házakat /többet bekéregzés nélkül/ és ritkábban előfordult Cypraea spurca acicularis GMELIN 1790 is. Ugyanakkor nem találtunk egyetlen példányt ilyen környezetben a tipikus Cypraea zebra L. 1758 és a Cypraea cervus L. 1767 fajokmak. Ez a négy - különösen a három utóbbi faj általában kisebb mélységből ismeretes, míg a Cypraea surinamensis PERRY 1811 az utóbbiaknál nagyobb mélységben él /mint említettük Florida mellett 150 láb mélységből gyűjtötték élő alakot/. Végül megemlítjük, hogy a Cypraea mus L. 1767, szemben d'ORBIGNY /1845/ és COOMANS /1958/ jelzéseivel, nem fordul elő Kubában, illetve a provinciának csak Columbiahoz és Venezuelához közeli területrészein él /AGUAYO - JAUME 1947-52, COOMANS 1963, ABBOTT 1974/.

A kubai tengerből gyűjtött Cypraea surinamensis jelenleg a szerző gyűjteményében van elhelyezve.

Az 1. táblázatban és az 1. ábrán a faj földrajzi elterjedését szemléltetjük; a táblázatban a vonatkozó publikációk évszám szerinti sorrendjében.

Előfordulási hely	Publikáció	Megjegyzés
Surinam	1811 PERRY, G.	
San Vicente	1845 REEVE, L. A.	
Marie Galante	1858 BEAU, M.	
Guadalupe	1869 JOUSSEAUME, F.	
St. Thomas	1877 MÖRCH, O. A. L.	
Veracruz /Mexikó/	1877 MÖRCH, O. A. L.	bizonytalan
"Africa-merid."	1878 CROSSE, H.	téves előfordulás
Curazo	1899 HORST, R. - SCHEPMAN, M. M.	
Barbados	1932 SCHILDER, F. A.	pleisztocén
Haiti	1938 SCHILDER, F. A. - SCHILD., M.	pliocén
Aruba	1962 USTICKE, G.	

A *Cypraea Surinamensis* előfordulása iradalmi adatok alapján, a nevezett terület-
 tok partmenti vizében

1. ábra

Előfordulási hely

Publikáció

Megjegyzés

Puerto Rico	1965 EMERSON, W. K. - OLD, W. E. JR.	
Florida	1965 EMERSON, W. K. - OLD, W. E. JR.	
Serranilla Bank	1965 EMERSON, W. K. - OLD, W. E. JR.	
Brazil	1970 RIOS, E. C.	
Cuba	1981 RADÓCZ, GY.	

1. táblázat: A *Cypraea surinamensis* PERRY 1811 előfordulási helyei a vonatkozó első publikációk évszám szerinti sorrendjében.

Irodalom

ABBOTT, R. T. /1974/: American Seashells. Van Nostrand Reinhold Comp. New York. - AGUAYO, C. G. - M. L. JAUME /1947-1952/: Catálogo Moluscos de Cuba. Mimeografiado. - BEAU, H. /1958/: Catalogue des coquilles recueillies á la Guadeloupe et ses dépendances. Paris. - COOMANS, H. E. /1958/: Survey of the littoral Gastropoda of the Netherlands Antilles and other caribbean islands. Stud. Fauna Curacao and other Caribb. Isl. 8/17/, 31: 42-111. - COOMANS, H. E. /1963/: Systematics and distribution of *Siphocypraea mus* and *Propustularia surinamensis*. Stud. Fauna Curacao and other Caribb. Isl. 15/30/, 68: 51-71. - CROSSE, H. /1878/: Description d' especes nouvelles de Mollusques. J. Conchyl., 3. 26: 166-169. - EMERSON, W. K. - W. E. OLD, Jr. /1965/: New records *Cypraea surinamensis*. Nautilus, 79/1/: 26-31. - GRAY, J. E. /1831/: Description of some new species of cowries, as an addition to the Monograph in the Zoological Journ. Zoological Miscellany, Londo, pp. 35-36. - HORST, R.-M.M. SCHEPMAN /1899/: Catalogue Systématique des Mollusques 2. Mus. Hist. Nat. Pays-Bas 13. - INGRAM, W. M. /1947/: Fossil and recent Cypraeidae of the Western regions of the Americans. Bull. Amer. Paleont. 31, 120: 1-82. - JAU-ME, M. L. - P. BORRO, /1946/: Novedades en Moluscos marinos cubanos. Rev. Soc. Malacol. 4. 1. Habana. - JOUSSEAUME, F. /1869/: Description d' une espèce nouvelle de *Cypraea*. Revue et Magasin de Zool., 2, 21: 348-350. - MÖRCH, O. A. L. /1877/: Synopsys molluscorum marinarum Indiarum occidentalum imprimis Insularum danicarum. Malakozool. Blätter, 24: 14-52. - ORBIGNY, A. d' /1845/: Moluscos. In: De la Sagra, R. D. Hist. Fis. Pol. Nat. Isla de Cuba, Bertrand Ed. Paris, T. 5: 1-376, Atlas, tabl. 1-28. - PERRY, G. /1811/: Conchology. London. - REEVE, L. A. /1845/: Monograph of the genus *Cypraea*. In: Conchologia Iconica 3. London. - RIOS, E. C. /1970/: Coastal Brazilian Seashells. - Museo Oceanografico de Rio Grande, R. S. - SCHILDER, F. A. /1932/: Neue fossile Cypraeacea. Sitzber. Gesell. Naturf. Freunde, pp. 254-269. - SCHILDER, F. A. - M. SCHILDER /1938/: Prodrome of a monograph on living Cypraeidae. Proc. Malac. Soc., London. 23: 119-180. - USTICKE, G. /1962/: Schelling in the Dutch Antilles. New York Shell Club Notes 86: 6-7. - WEINKAUFF, H. C. /1881/: Die Gattungen *Cypraea* und *Ovula*. In: Martini, F. H. W. - J. H. Chemnitz, Systematisches Conchyl. - Cabinet, 5, 3. Nürnberg.

Dr. RADÓCZ GYULA

Budapest

Magyar Állami Földtani Intézet
Népstadion u. 14.

H-1442